

Wensen rondom de uitvaartdienst

Protestantse Gemeente
Zaltbommel

2023

Afscheid

*Afscheid nemen is oogsten
wat jij gezaaid hebt in jouw leven
aan liefde en goedheid die je anderen hebt gegeven.*

*Voorzichtig en met schroom
rapen we de vruchten van jouw bestaan,
sporen van de weg die jij tot hier toe bent gegaan.*

*Afscheid nemen is verzamelen,
de kostbare schatten van jouw wezen;
dit is wat jij ons nalaat, jouw testament;
hiertoe ben jij gekomen, hiertoe was jij bestemd:
om deze mens te worden,
door ons gezocht en gekend,
uniek, bijzonder, enig in wie je bent.*

Sabine Nijland

Inhoudsopgave

Een waardevol document	5
De uitvaartdienst	7
Voorbeeld uitvaartliturgie	8
Liederen en bijbel(teksten)	13
Praktische wensen	16
Vragen voor gesprek	17
Richtingwijzer	21
Colofon	22

Naam

Adres

Woonplaats

Een waardevol document

Ons leven is eindig. Niets is zo zeker als de dood en niets is zo ónzeker als de dood. Een gesprek over afscheid nemen en sterven is niet gemakkelijk. Maar dood en sterven gaan vooral ook over het leven. Juist wanneer we geconfronteerd worden met de dood, worden we ons bewust van wie we zijn en wat we werkelijk van waarde vinden.

Als Protestantse Gemeente Zaltbommel willen we ook van betekenis zijn als het gaat om de laatste levensfase. De zorg voor overledenen is al van oudsher iets wat christenen deden als werk van barmhartigheid. Ook in deze tijd willen we mensen terzijde staan bij hun overwegingen rond afscheid nemen, overlijden en gedenken. Wij geloven dat God mensen draagt in leven en sterven, ongeacht wat zij zelf (nog) kunnen geloven.

Misschien herkent u het wel: u hebt ergens in een laatje wat briefjes liggen met daarop een mooie tekst of een lied dat u graag zingt.

Dit boekje is bedoeld om u te helpen uw wensen ten aanzien van de inhoud van uw uitvaart te bundelen en te bespreken met uw naasten. Die losliggende briefjes kunnen een plaats krijgen in dit werkboekje. Zo ontstaat er een waardevol document voor uzelf en voor uw naasten, wat tegelijkertijd een houvast kan bieden bij de voorbereiding van de uitvaart.

Als u een uitvaart wenst, waarin het geloof een rol speelt, terwijl u weinig binding meer heeft met een kerkgemeenschap, dan zijn er misschien essenties van het geloof waarvan het belangrijk is dat ze afgestoft worden. Het kan, zowel voor u als uw naasten, een geruststellende gedachte zijn dat er van tevoren gesproken is over die essenties.

Mogen de gesprekken in het contact met uw naasten gezegend en tot zegen zijn!

De Pastorale Raad van de Protestantse Gemeente Zaltbommel.

De uitvaartdienst

In de christelijke traditie wordt de naam van de dopeling verbonden aan de Naam van God. In een kerkelijke uitvaartdienst wordt onze naam opnieuw en voor de laatste keer verbonden aan die Naam. We mogen ons in leven en sterven toevertrouwen aan de zorg van de Eeuwige God. In ons verdriet kunnen wij ons richten op de Eeuwige die 'trouw houdt tot in eeuwigheid en niet loslaat wat zijn hand begon.'

Door een betekenisvolle uitvaartdienst samen te stellen, kan er zin worden gegeven aan het leven en sterven van iemand. Hiermee doen we recht aan het geleefde leven, aan wie iemand was en wat hij of zij heeft betekend en ook zal blijven betekenen. De overledene wordt herkend en erkend. Door ook ruimte te laten voor hun eigen inbreng doen we tevens recht aan de nabestaanden. Immers, zo kan er met deze herinnering aan deze grenservaring een

eerste stap gezet worden naar herstel, waardoor er weer perspectief op de toekomst ontstaat. Een uitvaartdienst markeert een overgangsmoment en de kerkelijke traditie van rituelen kan ons daarbij houvast bieden. Juist ook in tijden van verdriet en rouw zoeken we de verbinding met elkaar, omdat het verdriet van de nabestaanden wordt ingebed in de geloofsgemeenschap.

De uitvaartdienst

De bedoeling van een uitvaartdienst is om de overledene te gedenken in het licht van het geloof. Er is een basisstructuur, die ook terug te vinden is in het voorbeeld van een uitvaartliturgie. Deze kan variëren en er is altijd ruimte voor persoonlijke inbreng van de nabestaanden, in goed overleg met de voorganger.

Voorbeeld van een uitvaartliturgie

Muziek vooraf

Voorafgaand aan de bijeenkomst kan er geluisterd worden naar muziek. Er kan gekozen worden voor orgelspel op verzoek of voor de vrije keuze van de organist. Ook kan er naar muziek van een opname geluisterd worden.

Intrede/binnenkomst

Vaak wordt de bijeenkomst begonnen met het binnenleiden van de overledene waarbij alle aanwezigen, indien mogelijk gaan staan. Het binnenleiden van de overledene kan door nabestaanden of door medewerkers van de uitvaartonderneming gedaan worden. Uw eigen voorkeur is daarbij leidend. De voorganger en ambtsdrager begeleiden of volgen de naaste familie naar binnen. Tijdens het binnenkomen kan er naar orgelspel/muziek geluisterd worden. Zo mogelijk wordt de kist bij het doopvont en de paaskaars geplaatst.

Welkom en bemoediging

De voorganger heet iedereen welkom en spreekt uit dat Gods trouw ons ook tijdens deze bijeenkomst omgeeft.

Ontsteken van het Licht

Als er een paaskaars is, dan brandt deze tijdens de bijeenkomst als teken dat het Licht van de Eeuwige ons ook in de dood omstraalt. We worden ontvangen door de aanwezigheid van het Licht van Christus. Als antwoord op het licht van dit welkom kunnen er kaarsen worden aangestoken aan de paaskaars door de nabestaanden en bij de kist worden geplaatst.

Gebed om Gods kracht

Dit 'drempelgebed' is bedoeld om ons letterlijk over de drempel te helpen voor dit moeilijke moment van afscheid nemen. Wij vragen om de aanwezigheid van God en dragen elkaar aan Hem op.

Lied/muziek

Het eerste lied mag iets weer spiegelen van onze gevoelens van gemis en verdriet of van vertrouwen of dankbaarheid voor het leven van de overledene.

Woorden van herinnering

Nabestaanden kunnen een 'in memoriam' of levensloop (desgewenst aangevuld met het tonen van foto's) uitspreken. Ook eventuele kleinkinderen kunnen de herinneringen aan hun opa of oma verwoorden of verbeelden. In deze persoonlijke gedachtenis wordt de overledene centraal gesteld. Naast verdriet mag er ook dankbaarheid zijn voor het leven dat deze mens uit Gods hand ontvangen heeft. Wanneer de nabestaanden niet de moge-

lijkheid of wens hebben om een 'in memoriam' uit te spreken kan het levensverhaal van de gestorvene ook verweven worden in de overdenking van de voorganger.

Lezing uit de Bijbel

De bijbellezing mag een weerschijn zijn van het leven van de overledene. De lezing kan door één van de nabestaanden gedaan worden. De keuze kan getuigen van het geloof of de hoop van de gestorvene of troost of perspectief bieden aan de nabestaanden.

Lied/muziek

Overdenking

Tijdens de overdenking worden het levensverhaal van de overledene en het verhaal van God en mensen uit de Bijbel met elkaar verbonden. Woorden van troost en bemoediging worden uitgesproken.

Lied/muziek

Dankgebed en voorbeden

We danken God voor het geleefde leven van de overledene en voor wat hij of zij betekend heeft

voor iedereen. Daarnaast wordt er voorbede gedaan voor hen die het leven zonder de overledene verder moeten leven en wordt er gebeden om kracht voor het definitieve moment van afscheid. In een stil gebed kunnen persoonlijke gebeden gezegd worden. Er kan worden afgesloten met het gezamenlijk bidden van het Onze Vader, dit kan ook op de begraafplaats of in het crematorium gedaan worden.

Lied/muziek

Het laatste lied mag iets weer spiegelen van hoop en/of vertrouwen op een 'nieuwe toekomst', een tijd waarin het verdriet, als deel van ons, meegedragen kan worden.

Uitgeleide – laatste groet

Vaak wordt de bijeenkomst afgesloten met het uitleiden van de overledene door de nabestaanden of door medewerkers van de uitvaartonderneming, de voorganger en (eventuele) ambtsdrager(s). Ook hier is uw eigen voorkeur leidend.

Er kan tijdens het uitgeleiden naar orgelspel/muziek geluisterd worden. Ook kunt u er voor kiezen om de kist te laten staan om de genodigden de gelegenheid te geven een laatste groet te brengen door langs de kist te lopen. Dit zal meestal het geval zijn als de uitvaartdienst in een crematorium plaatsvindt.

Zegen

Woorden van zegen als Gods belofte dat wij gedragen worden op onze weg door het leven en de dood heen. Deze woorden kunnen zowel uitgesproken worden over de overledene als over de aanwezigen in de uitvaartdienst. Dit kan vooraf gegaan of aangevuld worden met een lied.

Op de begraafplaats

Woorden van afscheid

De voorganger spreekt de laatste woorden uit bij het graf. We vertrouwen de overledene toe aan Hem bij wie de bron van leven is. Het neerlaten van de kist in het graf helemaal of gedeeltelijk is van wezenlijke betekenis. Degenen die hier zijn samengekomen voltooien hun taak van het definitieve afscheid nemen en het ter ruste leggen van de overledene.

Onze Vader

Het Onze Vader is er in verschillende versies (protestants, rooms-katholiek, oecumenisch). Ieder kan het bidden op de manier zoals hij of zij dit gewend is.

Afsluiting

Het definitieve afscheid kan vorm krijgen door een rondgang langs het graf door de aanwezigen. Dit geeft hen de mogelijkheid om een laatste groet te brengen. Desgewenst verlaten de naaste nabestaanden als laatste het graf om nog een moment bij de overledene te verblijven, voordat zij definitief afscheid nemen.

Bij de crematie

Indien de uitvaartdienst elders dan in het crematorium heeft plaatsgevonden

Woorden van afscheid

In het crematorium kan nog een korte plechtigheid gehouden worden voor de voorganger de laatste woorden uitspreekt bij de kist. We vertrouwen de overledene toe aan Hem bij wie de bron van leven is.

Onze Vader

Het Onze Vader is er in verschillende versies (protestants, rooms-katholiek, oecumenisch). Ieder kan het bidden op de manier zoals hij of zij dit gewend is.

Afsluiting

Het definitieve afscheid kan vorm krijgen door een rondgang langs de kist door de aanwezigen. Dit geeft hen de mogelijkheid om een laatste groet te brengen. Desgewenst verlaten de naaste nabestaanden als laatste de ruimte om nog een moment bij de overledene te verblijven, voordat zij definitief afscheid nemen. In sommige crematoria kunnen naasten de overledene nog begeleiden naar een laatste ruimte.

Liederen en teksten

Welke liederen en teksten raken u en waarom? Hebt u er een specifieke herinnering aan? Gaat het om een thema dat u na aan het hart ligt? Heeft u bij deze liederen en teksten een verhaal? Of wilt u er misschien een boodschap mee overbrengen?

Liederen die een leven lang met u 'meezingen'

Titel lied:

Liednummer:

Bundel:

Dit lied spreekt mij zo aan omdat:

.....

Titel lied:

Liednummer:

Bundel:

Dit lied spreekt mij zo aan omdat:

.....

Titel lied:

Liednummer:

Bundel:

Dit lied spreekt mij zo aan omdat:

.....

(Bijbel)teksten die veel voor u betekenen

Tekst:

.....
.....

Deze tekst spreekt mij zo aan omdat:

.....
.....
.....

Tekst:

.....
.....

Deze tekst spreekt mij zo aan omdat:

.....
.....
.....

Tekst:

.....
.....

Deze tekst spreekt mij zo aan omdat:

.....
.....
.....

Gedicht

.....
.....
.....

Wat vindt u zo mooi aan dit gedicht?

.....
.....
.....

Gedicht

.....
.....
.....

Wat vindt u zo mooi aan dit gedicht?

.....
.....
.....

Muziek waar u graag naar luistert

Zanger/groep/orkest:

Titel:.....

Vindplaats:.....

Waarom kiest u deze muziek?

.....

Zanger/groep/orkest:

Titel:.....

Vindplaats:.....

Waarom kiest u deze muziek?

.....

Zanger/groep/orkest:

Titel:.....

Vindplaats:.....

Waarom kiest u deze muziek?

.....

Praktische wensen

Voorganger en contactgegevens:

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Telefoon:

E-mail:

Mocht de eigen predikant afwezig zijn, dan wordt in de regel in het afwezigheidsbericht aangegeven met wie contact kan worden opgenomen.

Plaats van de uitvaartdienst:

Gebouw:

Plaats:

Uitvaartonderneming/Uitvaartleider:

.....

.....

Vragen voor gesprek om het leven samen te delen

Welke gebeurtenissen en/of ontmoetingen zijn in uw leven belangrijk (geweest)? Wie of wat is daarbij van grote betekenis (geweest)? Uit welke inspiratiebronnen kunt u putten? Welke rol heeft het geloof in uw leven gespeeld? Wat heeft u kracht gegeven in uw leven?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wat zijn belangrijke waarden/idealen in uw leven (geweest)? Wat zou u daarvan graag willen doorgeven aan uw kinderen en/of naasten? Op welke manier zou u graag willen doorleven in de herinnering van uw kinderen en/ of naasten?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hebt u gevleugelde uitspraken of specifieke opvattingen over het leven?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zijn er dingen die u beslist niet wilt?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Richtingwijzer

Dit boekje kan als een richtingwijzer fungeren om met elkaar een betekenisvolle uitvaartdienst samen te stellen die passend is bij u en waar ook uw naasten zich zoveel mogelijk in kunnen herkennen. Mocht u behoefte hebben aan begeleiding bij het bespreken van de inhoud van uw uitvaart, dan vindt u in de colofon de contactgegevens.

Er zijn kosten verbonden aan een kerkelijke uitvaart.

In de Protestantse Gemeente Zaltbommel worden traditiegetrouw eenmaal per jaar de namen genoemd van wie in het afgelopen jaar zijn overleden. Zo worden zij in een rij geplaatst met allen die ons in Christus zijn voorgegaan, en met allen die nog na ons zullen komen. Indien u wenst dat uw naam na uw overlijden genoemd wordt in deze gedachtenisdienst, dan ontvangen wij graag van uw naasten het bericht van overlijden. De naasten zullen een uitnodiging ontvangen om de gedachtenisdienst bij te wonen.

Colofon

Wensen rondom de uitvaartdienst

Uitgave onder verantwoordelijkheid van de Pastorale Raad van de Protestantse Gemeente Zaltbommel.

Postadres: Postbus 195, 5300AD Zaltbommel

Emailadres Scriba: scriba@pgzaltbommel.nl

Emailadres Pastorale raad: pastoraleraad@pgzaltbommel.nl

Meer informatie, waaronder actuele telefoonnummers kunt u vinden op de website: www.pgzaltbommel.nl

Bronvermelding:

Wensen rondom de uitvaartviering

uitgave van de Maartenskerkgemeente Doorn

Protestantse Gemeente
Zaltbommel

*Niemand leeft voor zichzelf,
niemand sterft voor zichzelf.
Wij leven en sterven voor God onze Heer,
Aan Hem behoren wij toe.*

Lied 961 naar Romeinen 14:8

